

Vapaa-ajattelijain liitto ry

Säännöt

Hyväksytty liittokokouksessa 12.6.2011
Merkitty yhdistysrekisteriin

1 § Nimi ja kotipaikka

Yhdistyksen nimi on Vapaa-ajattelijain liitto ry, ruotsiksi Fritänkarnas förbund rf, saameksi Friijajurddasäaddjiid lihttu rs, kansainvälisissä yhteyksissä englanniksi The Union of Freethinkers in Finland. Näissä säännöissä yhdistyksestä käytetään nimitystä liitto.

Liiton kotipaikka on Helsinki, toiminta-alueena koko Suomi.

2 § Tarkoitus ja toimintamuodot

Tarkoitus ja tavoite

Liitto on uskonottomien, sekulaaria yhteiskuntaa ajavien henkilöiden muodostamien rekisteröityjen yhdistysten keskusjärjestö.

Liitto ajaa uskonottomien etuja, valvoo uskonnonvapauden toteutumista, tukee uskonnotonta kulttuuria sekä edistää uskontoihin sitoutumattoman sekulaarin etiikan leviämistä. Tavoitteena on kriittisyyden lisääminen uskontoja kohtaan, valtiokirkkojärjestelmän purkaminen lainsäädännöllisin muutoksin ja uskonnonopetuksen poistaminen kouluista. Liitto on poliittisesti sitoutumaton.

Katsomuksellinen perusta

Liiton katsomuksellisenä perustana on tieteen antama kuva maailmasta sekä rationaaliseen ajatteluun pohjautuva moraal. Tähän maailmankuvaan ei kuulu uskonnollisia oppeja, jotka selittäisivät maailman olemassaolon. Ihminen päättää elämänsä tarkoituksesta ja arvoistaan itse. Rationaaliseen sekulaariin etiikkaan kuuluu yksilön ja ajatuksen vapaus, suvaitsevaisuus, tasa-arvoiset ihmisoikeudet, vastuu muista ihmisistä ja ympäristöstä ja se, että uskonnolliset kuvitelmat eivät saa vaikuttaa yhteiskunnan toimintaan ja moraalikäsitelmiin.

Yhteiskunnalliset vaatimukset

Liitto vaatii, että

- valtiokirkkojärjestelmä puretaan ja että missään yhteiskunnallisessa toimessa ei edellytetä eikä harjoiteta uskonnollista toimintaa,
- kirkkojen jäsenmaksun kanto poistetaan verotuksen yhteydestä,
- kaikki uskonnollisia yhteisöjä suosiva taloudellinen ja muu julkinen tuki lopetetaan,
- uskonnon opetus lopetetaan päiväkodeista ja kouluista, sen tilalla opetetaan universaalia etiikkaa,
- teologiset tiedekunnat lakkautetaan, uskontoilmiön tutkiminen siirretään muihin tiedekuntiin,
- rikoslaista poistetaan uskonrauhan loukkausta ja jumalanpilkkaa koskevat pykälät,
- yleinen hautaustoimi siirretään yhteiskunnalle.

Toimintamuodot

Liitto

- harjoittaa uskontokritiikkiä,
- seuraa uskonnonvapauden toteutumista ja ryhtyy sen loukkauksien vaatimiin toimiin,
- harjoittaa valistus-, koulutus- ja julkaisutoimintaa,
- ajaa lainsäädännöllisiä muutoksia, joilla turvataan uskonnonvapaus ja katsomusten tasa-arvoinen kohtelu,
- on yhteistyössä liiton tavoitteita tukevien koti- ja ulkomaisten yhdistysten ja muiden tahojen kanssa.

Omaisuus ja lahjoitukset

Liitto omistaa ja hallitsee toimintaansa varten tarpeellista kiinteätä ja irtainta omaisuutta ja voi vastaanottaa lahjoituksia ja testamentteja.

3 § Toimielimet, toiminta- ja tilikausi, toimikaudet

Liiton päättävät toimielimet ovat liittokokous, joka kokoontuu joka kolmas vuosi, jäsenkokous, joka kokoontuu liittokokousten väli vuosina ja liittohallitus, josta näissä säännöissä käytetään myös nimitystä hallitus.

Liiton toiminta- ja tilikausi on kalenterivuosi. Varsinaisten liittokokousten välistä aikaa kutsutaan liittokokouskaudeksi. Puheenjohtajan, hallituksen sekä tilin- ja toiminnantarkastajien toimikausi on liittokokouskausi.

4 § Jäsenyys

Liiton jäseneksi voidaan ottaa rekisteröity yhdistys, joka hyväksyy liiton tarkoituksen ja toimintamuodot ja sitoutuu noudattamaan liiton sääntöjä. Jäsenyyttä anotaan kirjallisesti. Mukaan on liitettävä yhdistyksen säännöt, joiden tulee olla sopusoinnussa liiton tavoitteiden kanssa.

Jäsenestä käytetään näissä säännöissä nimitystä jäsenyhdistys, jäsen tai yhdistys.

Liitto pitää jäsenyhdistyksistään ja niiden henkilöjäsenistä jäsenluetteloa.

5 § Yhdistyksen eroaminen ja erottaminen

Eroaminen

Jäsenyhdistyksen, joka on päättänyt erota liitosta, on ilmoitettava siitä kirjallisesti liitolle. Eroaminen tulee voimaan, kun hallitus on merkinnyt asian tietoonsa saatetuksi.

Jos yhdistys ei ole maksanut jäsenmaksuaan kahtena peräkkäisenä vuotena, hallitus voi katsoa sen eronneeksi liitosta.

Erottaminen

Hallitus voi erottaa jäsenyhdistyksen liitosta, jos yhdistys ei täytä näissä säännöissä määrättyjä velvoitteita, toimii liiton tarkoitusta vastaan tai menettelyllään vakavasti vaikeuttaa liiton toimintaa. Erotetulla on oikeus pyytää päätöksestä muutosta liittokokoukselta kuudenkymmenen päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Eronnut tai erotettu yhdistys menettää oikeutensa liitossa, eikä sillä ole oikeutta liitolle suorittamiensa maksujen palautukseen.

6 § Jäsenmaksut, muut jäsenyhdistyksen velvoitteet

Yhdistys maksaa liiton määräämän jäsenmaksun kultakin jäsenmaksunsa vuoden loppuun mennessä maksaneelta jäseneltään. Jäsenmaksujen yhteissummaa kutsutaan liittomaksuksi.

Yhdistykset tilittävät liittomaksun liitolle vuosittain joulukuun loppuun mennessä ja tekevät samalla jäsen selvityksen hallituksen määräämällä tavalla.

7 § Liittokokous

Ylin päätäntävalta liiton asioissa on liittokokouksella.

Aika ja koolle kutsuminen

Varsinainen liittokokous pidetään joka kolmas vuosi toukokuun ensimmäisen ja syyskuun viimeisen päivän välisenä aikana.

Ylimääräinen liittokokous kutsutaan koolle, milloin hallitus katsoo sen tarpeelliseksi tai vähintään yksi kolmasosa (1/3) äänioikeutetuista jäsenyhdistyksistä sitä hallitukselta ilmoittamansa asian käsittelyä varten kirjallisesti vaatii.

Hallituksen on vähintään yhdeksänkymmentä (90) päivää ennen varsinaista ja vähintään kolmekymmentä (30) päivää ennen ylimääräistä liittokokousta ilmoitettava yhdistyksille kirjeitse kokouksen aika ja paikka sekä mitä asioita kokouksessa käsitellään.

Liittokokousedustajat, äänimäärät, päätöksenteko

Jäsenyhdistys, jonka jäsenmäärä on vähintään viisi (5), on oikeutettu lähettämään liittokokoukseen yhden (1) edustajan kutakin alkavaa viittäkymmentä (50) jäsenmaksunsa maksanutta jäsentään kohti, ei kuitenkaan enempää kuin seitsemän (7) edustajaa. Jäsenmäärä todetaan yhdistyksen edellisen vuoden liittomaksusta. Edustajien valinta on tehtävä yhdistyksen kokouksessa. Edustajan on oltava yhdistyksen jäsen ja hän voi edustaa vain yhtä jäsenyhdistystä.

Liittokokousedustajat on ilmoitettava hallitukselle vähintään kaksi (2) viikkoa ennen varsinaista ja yhtä (1) viikkoa ennen ylimääräistä liittokokousta.

Liittokokouksessa on kullakin äänivaltaisella edustajalla yksi (1) ääni. Päätöksenteossa noudatetaan enemmistöpäätöstä. Äänen mennessä avoimessa äänestyksessä tasan voittoa se kanta,

johon kokouksen puheenjohtaja on yhtynyt. Äänestys on toimitettava suljettuna, jos vähintään yksi viidesosa (1/5) äänioikeutetuista sitä vaatii. Suljetussa äänestyksessä ja vaalissa äänen mennessä tasan ratkaisee arpa.

Läsnäolo-oikeus

Hallituksen jäsenillä ja varajäsenillä, liiton toimihenkilöillä, tilin- ja toiminnantarkastajilla sekä kunniapuheenjohtajilla on liittokokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus, ellei kokous muuta päättä.

Liittokokousesitykset

Ehdokkaita liiton luottamushenkilövaaleihin voivat asettaa liittokokousedustajat liittokokouksessa, jäsenyhdistykset ennakoon päätösvaltaisessa kokouksessaan ja yhdistysten yksittäiset jäsenet ilmoittautumalla vaalivaliokunnalle. Ennakoon asetetut ja asettuneet ehdokkaat ilmoitetaan vaalivaliokunnalle kuusikymmentä (60) päivää ennen liittokokousta. Valiokunta toimittaa sille määräaikaan mennessä ilmoitetuista ja ilmoittautuneista ehdokkaista yhteenvedon mahdollisine esittelyineen yhdistyksille neljäkymmentä (40) päivää ennen liittokokousta.

Muita esityksiä liittokokoukselle voi tehdä jäsenyhdistys, sen yksityinen jäsen ja liittohallitus. Esitykset on toimitettava hallitukselle kuusikymmentä (60) päivää ennen liittokokousta. Hallituksen on annettava esityksistä lausuntonsa ja lähetettävä ne esitysten kanssa yhdistyksille viimeistään neljäkymmentä (40) päivää ennen liittokokousta.

8 § Varsinaisessa liittokokouksessa käsiteltävät asiat

1. Käsitellään hallituksen kertomus liiton toiminnasta edelliseltä kalenterivuodelta.
2. Esitellään hallituksen laatima edellisen kalenterivuoden tilinpäätös sekä tilin- ja toiminnantarkastajien siitä antama lausunto.
3. Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle edelliseltä vuodelta.
4. Päätetään liittokokoukselle tehdyistä esityksistä.
5. Päätetään liiton seuraavan liittokokouskauden tavoiteohjelmasta sekä hyväksytään liiton seuraavan vuoden toimintasuunnitelma.
6. Päätetään seuraavan vuoden jäsenmaksu.
7. Hyväksytään seuraavan vuoden tulo- ja menoarvio.
8. Määrätään hallituksen jäsenten sekä tilin- ja toiminnantarkastajien palkkiot.
9. Valitaan liiton puheenjohtaja.
10. Valitaan hallituksen jäsenet, heille henkilökohtaiset varajäsenet sekä viisi (5) yhteistä varajäsentä järjestyksessä yhdestä viiteen (1-5).
11. Valitaan kaksi (2) varsinaista tilintarkastajaa, joista ainakin toisen on oltava HTM tai KHT, ja heille henkilökohtaiset varamiehet sekä toiminnantarkastaja ja hänelle varamies.
12. Käsitellään muut asiat.

9 § Jäsenkokous

Aika

Varsinainen jäsenkokous pidetään liittokokousten väli vuosina toukokuun ensimmäisen ja syyskuun viimeisen päivän välisenä aikana.

Koolle kutsuminen, yhdistysten edustajien valinta, päätöksenteko, läsnäolo-oikeus

Jäsenkokouksen koolle kutsumisessa, edustajien valinnassa ja ilmoittamisessa sekä päätöksenteossa noudatetaan näissä säännöissä liittokokoukselle niistä annettuja määräyksiä.

Äänimäärä, jäsenkokousedustajat, etäosallistuminen

Jokaisella äänivaltaisella jäsenyhdistyksellä on jäsenkokouksessa yksi (1) ääni.

Jäsenyhdistys, jonka jäsenmäärä on vähintään viisi (5), on oikeutettu lähettämään jäsenkokoukseen yhden (1) äänivaltaisen edustajan. Äänioikeutettu jäsenyhdistys voi osallistua jäsenkokoukseen myös kokouskutsussa ilmoitetulla etäosallistumistavalla.

10 § Varsinaisessa jäsenkokouksessa käsiteltävät asiat

1. Käsitellään hallituksen kertomus liiton toiminnasta edelliseltä kalenterivuodelta.
2. Esitellään hallituksen laatima edellisen vuoden tilinpäätös sekä tilin- ja toiminnantarkastajien siitä antama lausunto.
3. Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle edelliseltä vuodelta.
4. Hyväksytään liiton seuraavan vuoden toimintasuunnitelma.
5. Päätetään seuraavan vuoden jäsenmaksu.

6. Hyväksytään seuraavan vuoden tulo- ja menoarvio.
7. Valitaan liittokokousta edeltävänä vuonna vaalivaliokunnan jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.
8. Käsitellään muut asiat.

11 § Liittohallitus

Kokoonpano

Liittohallitukseen kuuluu liiton puheenjohtaja ja kahdeksan (8) jäsentä.

Jos luottamusmies eroaa yhdistyksestään liittymättä toiseen tai tultuaan erotetuksi siitä hänet katsotaan eronneeksi luottamustoimestaan.

Järjestäytyminen

Hallitus valitsee keskuudestaan hallituksen varapuheenjohtajan, joka samalla toimii liiton varapuheenjohtajana, sekä työvaliokunnan ja keskuudestaan tai ulkopuolelta sihteerin, taloudenhoitajan ja muita tarpeellisiksi katsomiaan toimihenkilöitä.

Toimikautensa alussa hallitus kartoittaa tavoiteohjelman, toimintasuunnitelman ja muiden toimien edellyttämän vastuuhenkilö- ja työryhmätarpeen, nimeää keskuudestaan, varajäsenistä ja jäsenyhdistyksistä sihteereitä tai vastuuhenkilöitä ja työryhmiä em. tehtäviin, määrittää näiden tehtävät sekä päivittää eri elinten ja henkilöstön toimintaohjesäännöt.

Kokoukset

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen ollessa estynyt varapuheenjohtajan kutsusta. Hallitus on kutsuttava koolle neljän jäsenen vaatimuksesta.

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai hänen ollessaan estynyt varapuheenjohtaja ja vähintään neljä (4) hallituksen jäsentä on paikalla tai osallistuu kokoukseen etäkokousohjeiden mukaisesti. Kokouksesta estyneen jäsenen on ilmoitettava esteestä puheenjohtajalle ja varajäsenelle ajoissa. Päätökset tehdään enemmistöpäätöksinä.

Kokousten esityslistan valmistaa puheenjohtaja yhdessä työvaliokunnan kanssa, pöytäkirjoista vastaa puheenjohtaja yhdessä kokouksen sihteerin kanssa.

Varajäsenet

Hallituksen toiminnasta pysyvästi estyneen tai eronneen jäsenen tilalle siirtyy hänen henkilökohtainen varajäsenensä. Näin avautuneelle varajäsenpaikalle siirtyy seuraavalla sijalla oleva yhteinen varajäsen. Kummankin paikan avautuessa samanaikaisesti varsinaisen jäsenen paikka täyttyy ensin.

Jos liiton puheenjohtaja on pysyvästi estynyt hoitamasta tehtäväänsä tai eroaa kesken toimikauden, varapuheenjohtaja hoitaa puheenjohtajan tehtäviä, kunnes liitto- tai jäsenkokous valitsee uuden.

12 § Liittohallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävänä on

- 1) hoitaa, ohjata ja valvoa liiton asioita sääntöjen, tavoiteohjelman ja toimintasuunnitelmien mukaisesti sekä panna toimeen liittokokouksen päätökset,
- 2) huolehtia liiton taloudesta ja omaisuuden hoidosta,
- 3) laatia vuosittaiset toimintakertomukset, tilinpäätökset, toimintasuunnitelmat ja talousarviot,
- 4) huolehtia liitto- ja jäsenkokousten koollekutsumisesta ja esityslistoista,
- 5) hyväksyä uudet jäsenet, päättää jäsenen erottamisesta ja pitää jäsenluetteloa,
- 6) hoitaa kansainvälisiä yhteyksiä,
- 7) päättää liiton omaisuuden myymisestä, vaihtamisesta ja panttaamisesta sekä omaisuuden hankkimisesta tarvittavine lainanottopäätöksineen. Liiton toiminnan kannalta huomattavan omaisuuden myymisestä, vaihtamisesta ja kiinnittämisestä päättää liittokokous.

Liiton puheenjohtajan tehtävänä on

- 1) yhteistyössä hallituksen kanssa johtaa liiton toimintaa ja liiton toimistoa,
- 2) kutsua koolle hallitus, valmistella käsiteltävät asiat ja johtaa kokousta,
- 3) edustaa liittoa hallituksen päätösten mukaisesti.

Hallituksen jäsenen tehtävät

Hallituksen jäsenen tehtävänä on paitsi osallistua hallituksen päätöksentekoon olla mukana valmistelemassa käsiteltäviä asioita ja tarvittaessa toimeenpanna niitä, seurata liiton tavoitteiden ja toimintasuunnitelmien toteutumista ja tehdä aloitteita.

13 § Toimintaohjesäännöt

Liiton henkilöstön sekä eri elinten tehtävät ja toiminta voidaan tarkemmin määritellä toimintaohjesäännöissä. Ne laatii, päivittää ja hyväksyy hallitus ja ne saatetaan asianomaisten käyttöön.

Liitolla on *liitto- ja jäsenkokousohjesääntö, hallituksen kokousohjesääntö*, joka sisältää mm. ohjeet etäosallistumisesta, *talous- ja omaisuudenhoitosääntö* sekä toimintaohjesäännöt *lehden toimittamisesta, tiedottamisesta* sekä *yhteydenpidosta jäsenyhdistyksiin*.

14 § Nimenkirjoittajat

Liiton nimen kirjoittavat liiton puheenjohtaja tai, puheenjohtajan ollessa estynyt tai hänen valtuuttamanaan, varapuheenjohtaja yhdessä hallituksen määräämän henkilön kanssa, kaksi aina yhdessä.

15 § Talous

Tilit jätetään tilintarkastajille muiden tarpeellisten asiakirjojen kanssa vuosittain maaliskuun loppuun mennessä. Näiden tulee ennen toukokuun alkua antaa kirjallinen tilin- ja toiminnantarkastuslausuntonsa liittokokoukselle esitettäväksi.

16 § Muita määräyksiä

Vaalivaliokunta

Vaalivaliokunnan tehtävänä on

- 1) antaa yhdistyksille ohjeet ja määräpäivät ehdokasasettelusta liiton luottamustoimiin sekä toimittaa niille yhteenveto ehdokkaista,
- 2) valmistella liittokokoukselle esitys, jossa kaikkien vaalikelpoisten ehdokkaiden esittelyn lisäksi on valiokunnan oma suositus liiton puheenjohtajan ja hallituksen valitsemiseksi perusteluineen,
- 3) tehdä ehdotus liittokokouksen puheenjohtajiksi ja sihteereiksi.

Vaalivaliokuntaan kuuluu jäsenkokouksen valitsemat viisi (5) jäsentä. Jäsenet eivät saa olla liiton luottamushenkilöitä. Valiokunta valitsee keskuudestaan itselleen puheenjohtajan.

Periaateohjelma, ohjesäännöt

Liitolla on liittokokouksen hyväksymät *periaateohjelma, äänestys- ja vaalijärjestys* sekä *ansiomerkkiohjesääntö*.

Ansiomerkit ja kunniamaininnat

Hallitus voi myöntää jäsenyhdistysten jäsenille ja muille ansiotuneille ansiomerkkejä ja kunniamainintoja sekä jäsenyhdistyksille ja muille tahoille kunniamainintoja ansiomerkkiohjesäännön mukaisesti.

Jäsenyydet muissa järjestöissä

Liitto voi olla jäsenenä liiton tarkoitusperien suuntaisissa koti- ja ulkomaisissa järjestöissä. Jäsenyydestä päättää hallitus.

Henkilökunta

Hallitus valitsee tarpeellisiksi katsottavat toimihenkilöt ja työntekijät, määrää heidän toimenkuvansa ja palkkauksensa, laatii heille työsopimukset sekä työsäännöt, valvoo heidän toimintaansa ja päättää heidän erottamisestaan. Henkilökunnan lähimpänä esimiehenä toimii liiton puheenjohtaja, ellei hallitus muuta päättä.

17 § Sääntöjen muuttaminen ja voimaan astuminen

Näihin sääntöihin voidaan tehdä muutoksia varsinaisessa liittokokouksessa, jos vähintään kaksi kolmasosaa (2/3) annetuista äänistä kokouksessa niitä kannattaa. Sääntöjen muuttamisesta on ilmoitettava kokouskutsussa.

Nämä säännöt astuvat voimaan, kun ne on merkitty yhdistysrekisteriin.

18 § Liiton purkaminen

Liiton purkamisesta päättää liittokokous. Päätös astuu voimaan, jos liiton purkamista on kahdessa perättäisessä, vähintään kahden kuukauden välein pidetyssä kokouksessa kannattanut vähintään kolme neljäsosaa (3/4) annetuista äänistä. Purkamisesta on mainittava kokouskutsussa.

Jos liitto puretaan, jäljellä olevat omaisuus ja varat luovutetaan ensisijaisesti liiton jäsenyhdistyksille, liiton tavoitteita ajavalle rekisteröidylle yhdistykselle tai ellei tällaisia ole, muulle vastaavalle oikeustoimikelpoiselle yhteisölle siten kuin purkava kokous päättää.